

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2016-4-59 (Muafiyet/Menfi Tespit)
Karar Sayısı : 18-27/449-219
Karar Tarihi : 08.08.2018

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN, Mehmet AYAN,
Ahmet ALGAN, Şükran KODALAK

B. RAPORTÖRLER : Fatma ATAÇ, Can SARIÇİÇEK, Mehmet Yavuz GÜNER

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
Levent Nispetiye Mah. Aytar Cad. No:2
34340 Beşiktaş/İSTANBUL

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş. arasında imzalanan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi'ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 28.12.2016 tarih ve 7443 sayılı ile intikal eden bildirimde, Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (GARANTİ) ile Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş. (TFKB) arasında 09.05.2014 tarihinde imzalanan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi'ne (Sözleşme) menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talep edilmiştir.
- (3) Söz konusu başvurunun Kurum kayıtlarına ulaştığı tarihlerde 09.01.2017 tarih ve 186 sayılı ile Kurum kayıtlarına intikal eden bir şikâyet başvurusunda; Bonus Kredi Kartı Programı Sözleşmelerinde yer alan bazı hükümler nedeniyle Bonus marka kredi kartı çıkaran bankaların, üye işyerlerinin farklı bankalarla Bonus üye işyeri sözleşmesi kurmalarını engellediği ve bu nedenle Bonus kartları özelinde üye işyeri edinme pazarında rekabeti engelledikleri iddia edilmiş, bu kapsamda şikâyetçi ile görüşülerek söz konusu görüşme tutanağa bağlanmış, 13.03.2017 tarih ve 17-10/125-Mİ sayılı Rekabet Kurulu (Kurul) kararıyla söz konusu şikâyetin mevcut dosya kapsamında değerlendirilmesine karar verilmiştir.
- (4) Diğer yandan, GARANTİ'nin Bonus Kredi Kartı Programı çerçevesinde gerçekleştirdiği uygulamaların ödeme kuruluşlarının aleyhine rekabeti kısıtladığı iddiasını içeren şikâyet hakkında hazırlanan 10.07.2017 tarih ve 2017-4-37/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Kurul'un 13.07.2017 tarihli toplantısında görüşülerek iddialara yönelik olarak önaraştırma yapılmasına 17-22/357-M sayılı ile karar verilmiş ve bu karar uyarınca düzenlenen 17.08.2017 tarih ve 2017-4-37/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu Kurul tarafından görüşülerek 07.09.2017 tarih ve 17-28/462-201 sayılı ile karara bağlanmıştır.
- (5) Söz konusu önaraştırmadan sonraki süreçte devam eden muafiyet değerlendirmesi kapsamında 15.02.2017 tarih ve 2043 sayılı, 10.03.2017 tarih ve 3187 sayılı, 18.01.2018 tarih ve 854 sayılı ile GARANTİ'ye, 18.01.2018 tarih ve 856 sayılı ile TFKB'ye bilgi ve belge talep yazıları gönderilmiştir. TFKB'den gelen cevabi yazı 12.02.2018 tarih ve 1287 sayılı,

GARANTİ'den gelen cevabi yazılar ise 06.02.2017 tarih ve 810 sayı, 05.05.2017 tarih ve 3066 sayı, 25.06.2018 tarih ve 4799 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

- (6) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, GARANTİ ile TFKB arasında imzalanan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesi kapsamında olduğu ve bu nedenle anılan Sözleşme'ye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilemeyeceği, söz konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) uyarınca grup muafiyetinden yararlanamayacağı, bununla birlikte bildirim konu Sözleşme'nin, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten yararlanabileceği, Bonus Kredi Kartı Programı Sözleşmelerinde yer alan bazı hükümlerin üye işyerlerinin Bonus programı ortağı bankalar arasında geçişi kısıtladığı iddiasını içeren 09.01.2017 tarih ve 186 sayılı şikâyet başvurusu hakkında işlem yapılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Teşebbüsler

H.1.1. GARANTİ

- (7) 1946 yılında kurulan GARANTİ, kurumsal bankacılık, ticari bankacılık, KOBİ bankacılığı, ödeme sistemleri, bireysel bankacılık ve yatırım bankacılığı dâhil bankacılık sektörünün birçok alanında faaliyet gösteren özel bir mevduat bankasıdır. Türkiye Bankalar Birliğinin verilerine göre Aralık 2017 itibarıyla GARANTİ, aktif büyüklüğü bazında Türkiye'nin en büyük üçüncü bankasıdır.

H.1.2. TFKB

- (8) TFKB, 1991 yılında kurulan Anadolu Finans ile 1985-2001 yılları arasında Faisal Finans Kurumu adıyla katılım bankacılığı hizmeti sunan Family Finans'ın ortaklığıyla 2005 yılında kurulmuştur. TFKB'nin çoğunluk hissesi, 2008 yılında The National Commercial Bank (NCB) tarafından satın alınmıştır.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (9) Başvuru konusu Sözleşme, tarafların kredi kartları alanındaki faaliyetlerine ilişkindir. Sözleşme ile TFKB, "Bonus" marka ve logosuyla kart ihraç edebilecek, bu kartlarla müşterilerine mevcut Bonus Kart üye işyerlerinde taksitli alışveriş ve ödül kazanma imkânı tanıyabilecektir. Ayrıca yapacağı üye işyeri sözleşmeleriyle TFKB ve GARANTİ kredi kartlarının kullanılacağı üye işyeri ağını genişletebilecektir. Bu sebeple ilgili ürün pazarı, yapısında birçok ticari firma bulunduran, ilgili firmalara daha fazla müşteri potansiyeline ulaşma olanağı sağlayan, kredi kartı müşterilerine de nakit kullanmaksızın ödeme aracı ve bir tek kartla birden fazla firmanın taksit ve ödül kazanma avantajlarından yararlanma olanağı sunan "çok markalı kredi kartı ihracı ve üye işyeri edinme pazarı" olarak belirlenmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (10) Taksitli alışveriş ve ödül biriktirme imkânı sağlayan çok markalı kredi kartlarının yapı ve nitelik itibarıyla tüm ülke sınırları içinde benzerlik gösterdiği, ülke genelinde pazarlandığı ve kullanılabilirdiği dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tanımlanmıştır.

H.3. Bildirime Konu Sözleşmeye Dair Tespitler

- (11) Bildirime konu Sözleşme ile GARANTİ'nin Uluslararası Kart Kuruluşları ile imzalamış olduğu lisans sözleşmeleri çerçevesinde çıkartmakta olduğu ve işyerlerinden taksitli mal

ve/veya hizmet satın alma, alışverişlerde para yerine kullanılabilen ödül (bonus) kazanma, kazanılan bonusları uygulamaya dâhil işyerlerinde mal ve/veya hizmet satın almak için kullanma imkânları tanıyan, GARANTİ tarafından kurulan ve işletilen Bonus Kredi Kartı programının ve bu programın parçalarının, TFKB tarafından da kullanılabilmesi ve bu kullanım esnasında tarafların hak ve yükümlülüklerinin, uygulama esaslarının, hizmet standartlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

(12) Yapılan bildirimde, anılan Sözleşme ile TFKB'nin;

- Müşterilerine, GARANTİ'nin Bonus Kart hamillerine sağlanan avantajlara ve özelliklere sahip kredi kartını, kendi isim ve logosunu kullanmak suretiyle basabileceği, pazarlayabileceği, operasyonel hizmetlerini vermeye devam edeceği,
- GARANTİ ve GARANTİ'nin yetkilendirdiği üçüncü kişilerce (Başvuru tarihi itibarıyla bu bankalar; İNG Bank A.Ş. [İNGBANK], Şekerbank T.A.Ş. [ŞEKERBANK], Denizbank A.Ş. [DENİZBANK], Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş. [TFKB], Alternatifbank A.Ş. [ALTERNATİFBANK], ICBC Turkey Bank A.Ş. [ICBCBANK], Fibabanka A.Ş. [FİBABANK] ve Burgan Bank A.Ş. [BURGAN]'dir. Hepsi birlikte "Platform Bankaları" olarak anılacaktır.) oluşturulan ağ içerisindeki üye işyerleri ile başkaca bir sözleşme imzalamaksızın kendisi tarafından çıkartılan Bonus Kredi Kartlarının da taksit yapma, ödül kazanma vb. avantajları sağlayacak şekilde, ağ içerisinde kabul edilmesi ve işlem görmesi hakkına sahip olacağı, kendi üye işyeri ağını oluşturmak amacıyla herhangi bir yatırım maliyetine katlanmayacağı, araştırma geliştirme yatırımlarında bulunmayacağı,
- Bonus Kart'ın piyasadaki bilinirliğinin ve mevcut ürün özelliklerinin avantajından faydalanacağından yeni bir ürün yaratmanın getireceği reklam ve yatırım harcamalarından çok büyük ölçüde tasarruf edeceği,
- Üye işyeri ağını genişletmek amacı ile gerekli POS terminali yatırımına katlanmayacağı, POS terminallerinin bonus kazandırma/kullandırma, taksit yapma imkânına sahip olması için yazılım maliyeti ile karşılaşmayacağı,
- Sözleşme süresince GARANTİ'nin gerçekleştireceği kampanya ve dilediği takdirde bilinirlik amaçlı reklam maliyetlerine katkı sağlayacağı ve kendi kart hamilleri de bu kampanyadan yararlanmasına rağmen bu kampanyaların duyurumu için yapılacak reklam maliyetlerinden de tasarruf sağlayacağı,
- Sözleşmede taraflara getirilen, POS terminallerini, Uluslararası Kredi Kartı Kuruluşlarınca belirlenen EMV 2000 standartlarını ve gelecekte belirlenecek EMV akıllı kart standartlarını destekleme yükümlülüğü neticesinde, her iki tarafın POS terminallerinin standardını yükselteceği ve tüketicilere daha kaliteli ve güvenli hizmet verilebileceği

belirtilmektedir.

(13) Bildirim Formunda ayrıca, TFKB'nin sağladığı bu tasarruflar ile müşterilerine daha ucuz maliyetli bir hizmet vereceği, tüketicilerin karşı karşıya kalabileceği maliyetleri tüketicilere yansıtmayabileceği, dolayısı ile uygulamanın, tüketicilere bu yönüyle de fayda sağlayabileceği belirtilmektedir.

(14) Bildirim Formunda Sözleşme'ye konu uygulamanın GARANTİ tarafından kurulduğu ve ilk olarak 2002 yılında yine DENİZBANK ile yapılan lisans anlaşması ile bankalararası bir platform haline geldiği, DENİZBANK ile gerçekleştirilen işbirliğinin ardından sırasıyla 2006 yılında TEB, 2008 yılında ŞEKERBANK ve İNGBANK, 2010 yılında BURGANBANK, 2011 yılında ALTERNATİFBANK, 2012 yılında ICBCBANK ve 2013 yılında da FİBABANK'ın platforma katıldığı, TFKB ile imzalanan Sözleşmede de söz

konusu programın bütünlüğünün sağlanması ve GARANTİ'nin bugüne kadar oluşturduğu marka standartları ve teknik standartların korunması ve kart hamillerine verilecek hizmetin asgari seviyesinin belirlenmesi amacıyla birtakım ilkelerin düzenlendiği belirtilmiştir. Ayrıca bu düzenlemelerin; tarafların ticari özgürlüklerini kısıtlamadığı belirtilmiş, tarafların Bonus Kredi Kartı Programı'nın işletimi ile ilgili olarak alacakları kararların ve yapacakları uygulamaların, başta her iki tarafa ait Bonus Kart hamilleri arasında ayırım yapılmaması olmak üzere, özellikle tüketici yararı ve mevcut marka standartları ile teknik standartların korunması için belli bir standarda bağlanması amacını taşıdığı ifade edilmiştir.

- (15) Taraflar Sözleşme kapsamında gerçekleştirecekleri faaliyetlerle ilgili olarak;
- Kendi Bonus Kart hamillerine tanıdıkları avantajları diğer tarafın Bonus Kart hamillerine de tanıma,
 - Program kapsamında kullanılacak olan TFKB POS terminallerini minimum standartlara bağlama,
 - Bir tarafça çıkartılan Bonus Kartı diğer tarafça veya platform üyelerince çıkartılan Bonus özellikli kartlara oranla daha cazip hale getirecek veya bu şekilde olduğu izlenimini verecek reklam, tanıtım yapmama,
 - Gerek web üyeleri gerekse web üyeleri dışındaki işyerlerinden yapılan harcamalarda kart hamillerine tanınacak minimum avantajları belirleme,
 - Marka kullanımını belirli standartlara bağlama

hususlarında mutabık kalmışlardır.

- (16) Diğer taraftan TFKB ve GARANTİ, aralarında imzaladıkları Sözleşme ile GARANTİ tarafından verilen lisansın sınırlarını çizmişler ve bu Sözleşme ile TFKB'ye alt lisans verme yetkisi verilmediğini hüküm altına almışlardır. Bu kapsamda olmak üzere başvuru konusu sözleşme ile birlikte TFKB'ye, "Bonus" isminin ve Bonus Kredi Kartı Programı ve bunun parçaları ve uygulamaları ile ilgili olarak münhasır olmayan, temlik edilemeyen, alt lisans verilemeyen, devredilemeyen kullanım lisansı verilmektedir¹.

H.4. Konuyla İlgili Yapılan Öneriye İlişkin Bilgiler

- (17) Kurum kayıtlarına 13.03.2017 tarih ve 1715 sayılı ve 08.06.2017 tarih ve 4035 sayılı ile giren başvurularda, GARANTİ'nin Bonus Kredi Kartı Program Ortaklığı çerçevesinde gerçekleştirdiği uygulamaların aynı piyasada faaliyet gösteren ödeme kuruluşları aleyhine rekabeti kısıtladığı iddia edilmiştir. Başvuru konusu iddialara yönelik olarak hazırlanan 10.07.2017 tarihli ve 2017-4-37/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Kurul'un 13.07.2017 tarihli toplantısında görüşülmüş ve iddialara yönelik olarak öneriye ilişkin olarak 17-22/357-M sayılı karar verilmiştir. Bu karar uyarınca düzenlenen 17.08.2017 tarih ve 2017-4-37/ÖA sayılı Öneriye İlişkin Raporu Kurul tarafından görüşülerek 07.09.2017 tarih ve 17-28/462-201 sayılı karara bağlanmıştır.
- (18) Söz konusu kararda; 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun'a göre kurulan şirketlerin 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan şartları taşıması halinde ödeme kuruluşu olarak faaliyet gösterebilecekleri, bu kapsamda BDDK tarafından birçok teşebbüse ödeme kuruluşu olarak faaliyette bulunma izni verildiği belirtilmiştir. Üye işyerlerine hizmet veren temel aktörlerin ödeme hizmet

¹ İlgili kısıtlama, Kurul'un 07.09.2017 tarih ve 17-28/462-201 sayılı kararı uyarınca GARANTİ tarafından gönderilen tadil sözleşmeleri çerçevesinde değiştirilmiş ve ilgili tadil sözleşmeleri Kurul'un 31.05.2018 tarih ve 18-17/305-153 sayılı kararıyla uygun bulunmuştur.

sağlayıcılarından oluştuğu ve üye işyeri edinme pazarında bankalara benzer bir şekilde ödeme kuruluşlarının da sanal ve fiziki POS sunma konusunda benzer faaliyet gösterdikleri ve rakip oldukları, GARANTİ'nin 2012 yılından beri ödeme kuruluşları ile çeşitli seviyelerde fakat sınırlı işbirliklerinin olduğu ve özellikle 6493 sayılı Kanun sonrasında ödeme kuruluşlarının işleyişinin belli kural ve denetimlere bağlanmasıyla alt birim yöneticilerinin bu kuruluşları stratejik bir tehdit ve fırsat olarak dikkate aldığı belirtilmiştir. Bununla birlikte, GARANTİ'nin anılan kuruluşları üye işyeri edinme pazarında rakip olarak görmesi ve bu kuruluşların getirdiği iş modelinin yaygınlaşmasından duyduğu endişeler nedeniyle bu kuruluşlarla işbirliklerinin geliştirilmesine olumsuz yaklaştığı değerlendirilmiştir.

- (19) Ayrıca, peşin alışverişler için ödeme kuruluşlarının bankalar tarafından sunulan POS'lara erişiminde bir sorun olmamakla birlikte taksitli satışlar bakımından Bonus özellikli POS'lara erişimin gerekli olduğu ve Bonus özellikli POS'lara erişimin GARANTİ tarafından reddedilmesinin yanı sıra Platform Bankaları tarafından sağlanmasının da GARANTİ ile platform ortağı bankalar arasında imzalanan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmeleri'nde yer alan alt lisans vermeyi yasaklayan hükümlerle engellendiği tespit edilmiştir.
- (20) Tüm bu tespitler ışığında, GARANTİ ile Platform Bankaları arasında yapılan sözleşmeler 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında değerlendirilmiş ve bunun sonucunda;
- Bonus platformu ile çok markalı kredi kartı hizmetlerinde gelişme ve iyileşme sağlanmasının yanında üretim ve dağıtım maliyetlerinde düşüş olması dikkate alındığında, alt lisanslama yasağının sözleşmenin sağlayacağı avantajların elde edilmesine engel teşkil etmediği, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan koşulun sağlanmış olduğu,
 - Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi'nin tüketicilere sağladığı önemli faydalar olmakla beraber, alt lisans verme yasağı nedeniyle ödeme kuruluşlarının üye işyeri edinme pazarından dışlanması durumunda tüketici refahında yaşanacak azalma dikkate alındığında, ortaya çıkan net etkinin hangi yönde olacağını piyasanın mevcut halinde tespit edilemediği, bu nedenle Bonus Program Paylaşımı Sözleşmelerinin, ödeme kuruluşlarına yönelik alt lisans verme yasağı içeren mevcut haliyle, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan koşulu sağlamadığı,
 - Bonus Platform Bankaları'nın ilgili pazarlardaki toplam pazar paylarının %30'un altında olduğu, bununla birlikte pazara giriş ve büyüme engellerinin de pazarın rekabetçi yapısının tespiti bakımından değerlendirilmesi gerektiği, ödeme kuruluşlarının faaliyet göstermesi ile birlikte ödeme kuruluşları aracılığıyla bankaların daha çok sayıda işyerine ulaşması ve tüketicilerin taksitli alışveriş seçeneklerinin artması ile kredi kartı piyasasının genişlemesinin beklendiği, bu nedenle Bonus Program Paylaşımı Sözleşmelerinin ödeme kuruluşlarına yönelik alt lisans verme yasağı içeren mevcut haliyle 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan koşulu karşılamadığı,
 - GARANTİ ile platform ortağı bankalar arasındaki sözleşmelerde yer alan alt lisanslamayı yasaklayan hükümlerin, ödeme kuruluşlarının üye işyeri edinimi pazarından dışlayacak nitelikte olması nedeniyle, Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmelerinin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için rekabetin zorunlu olandan fazla sınırlanmaması koşulunu karşılamadığı

sonucuna varılmıştır.

- (21) 4054 sayılı Kanun'un 13. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, muafiyet kararının alınmasına esas teşkil eden herhangi bir olayda değişiklik olması durumunda muafiyet kararlarının geri alınabileceği ifade edilmekte ve aynı maddenin ikinci fıkrasında "Geri alma kararı (a) bendinde değişikliğin olduğu tarihten, diğer hallerde ise muafiyet veya menfi tespit kararının verildiği tarihten itibaren geçerlidir." hükmü bulunmaktadır. Bu hüküm uyarınca, yukarıda ayrıntılı olarak aktarıldığı şekilde muafiyet kararlarının alınmasına esas teşkil eden piyasa koşullarında bir değişiklik olması nedeniyle, Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmelerine 30.04.2014 tarih ve 14-16/296-127 sayılı, 19.02.2014 tarih ve 14-07/149-64 sayılı, 07.08.2014 tarih ve 14-26/524-232 sayılı, 08.01.2015 tarih ve 15-02/9-7 sayılı, 28.12.2016 tarih ve 16-45/723-326 sayılı Kurul kararlarıyla tanınmış bireysel muafiyetlerin geri alındığı ifade edilmiştir. Bununla birlikte yürürlükte olan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmelerinde yer alan ve 6493 sayılı Kanun'un 14. maddesi kapsamında faaliyet gösteren ödeme kuruluşlarının Bonus platform üyesi bankalarla anlaşmak suretiyle Bonus platformuna erişimlerini yasaklayan hükümlerin sözleşmelerden kaldırılması koşuluyla anılan sözleşmelere muafiyet tanınabileceği, tadil edilmiş yeni sözleşmelerin gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 2 ay içinde Kuruma tevsik edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Bahse konu iki aylık süre Kurul'un 08.03.2018 tarih ve 18-07/19-M sayılı kararıyla 30 gün uzatılmıştır.
- (22) Anılan kararlar, Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmelerinde yer alan ve ödeme kuruluşlarının Bonus platform üyesi bankalarla anlaşmak suretiyle Bonus platformuna erişimlerini yasaklayan hükümlerin sözleşmelerden kaldırılması ile platform üyesi bankaların üye işyeri edinimi faaliyetlerinde ödeme kuruluşları ile anlaşma yapma yapmama konusunda bireysel karar alma serbestisinin sağlanması öngörülmüş olup, bu noktada, ilgili kararda platforma kabul edilecek üye işyerlerine yönelik şartlara ilişkin olarak bir kural değişikliği öngörülmediği de belirtilmiştir.
- (23) Söz konusu önaraştırmaya ilişkin yukarıda yer verilen Kurul kararının yayımlanmasının ardından GARANTİ, Platform Bankaları'yla yaptığı Bonus Kredi Kartı Program Sözleşmelerinin ilgili maddelerini şu şekilde tadil ettiğini bildirmiştir:

"

(.....TİCARİ SIR.....)

"

- (24) Tadil hükümleri incelendiğinde, Kurul kararına uygun olarak, bankaların ödeme kuruluşları ile yapacakları Bonus Programının kullanımına ilişkin anlaşmaların "alt lisanslama" olarak değerlendirilmeyeceğinin ve bu anlaşmaların alt lisanslamaya dair hükümleri ihlal etmeyeceğinin açıkça belirtildiği anlaşılmıştır. Bu sayede Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmelerinin tarafı bankaların ödeme kuruluşları ile anlaşma yapabilmesini engelleyen hükümlerin sözleşmelerden kaldırıldığı görülmüştür. Yapılan inceleme sonucunda Kurul'un 31.05.2018 tarih ve 18-17/305-153 sayılı kararıyla GARANTİ tarafından iletilen tadil sözleşmelerinin Kurul kararına uygun olduğu, yürürlükte bulunan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmelerinde yer alan ve 6493 sayılı Kanunun 14. maddesi kapsamında faaliyet gösteren ödeme kuruluşlarının, Bonus platform üyesi bankalarla anlaşmak suretiyle Bonus platformuna erişimlerini yasaklayan hükümlerin sözleşmelerden kaldırıldığı, bu nedenle GARANTİ'nin geri alınan muafiyet kararlarına tadil edilmiş sözleşme hükümleriyle birlikte muafiyet verilebileceğine karar verilmiştir. Anılan kararda, ayrıca tadil sözleşmelerinde taraf bankalara, ödeme kuruluşlarıyla imzalayacakları sözleşmelerde yer alması için getirilen ek yükümlülükler

de incelenmiş ve bu yükümlülüklerin, Kurul kararında yer aldığı üzere, Bonus marka imajının korunması ve işlem güvenliğinin sağlanması bakımından makul kabul edilebileceği değerlendirilmiştir. Mevcut başvuru hakkındaki değerlendirme, anılan Kurul kararı sonrasında GARANTİ tarafından Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmelerinde yapılan değişiklikler dikkate alınarak yapılmıştır.

H.5. Değerlendirme

H.5.1. Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

- (25) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar hukuka aykırı ve yasaktır.*" hükmü yer almaktadır. 4054 sayılı Kanun'un uygulanması bakımından teşebbüs niteliğini haiz GARANTİ ve TFKB, bankacılık hizmetleri ve ilgili ürün pazarı olarak belirlenen çok markalı kredi kartı ihracı ve üye işyeri edinme pazarlarında birbirlerine rakip durumda faaliyet yürütmektedirler. Bu çerçevede, aynı piyasada faaliyet gösteren ve birbirine rakip olan iki teşebbüsün kredi kartı programını paylaşmak üzere akdettikleri sözleşmenin rekabeti kısıtlayıcı hükümler içerip içermediğinin dikkatle değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (26) Bildirime konu Sözleşme'nin uygulama esaslarını düzenleyen 5. maddesiyle, TFKB tarafından Bonus kredi kartı hamillerine yönelik yapılacak kampanyalara, reklam ve tanıtım faaliyetlerine getirilen kısıtların, TFKB tarafından verilecek bonus oranlarına yönelik kısıtlamaların ve ayrıca kart uygulamalarının, müşterilere verilecek bonusların, sağlanacak avantajların sahip olacağı özelliklerin tespit edilmesinin rekabeti sınırlayıcı nitelikte olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle ilgili Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesindeki yasaklama kapsamına girdiği, dolayısıyla bildirime konu Sözleşme'ye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı kanaatine varılmıştır.

H.5.2. Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

H.5.2.1. Sözleşme'nin Grup Muafiyeti Açısından Değerlendirilmesi

- (27) Birbirine rakip durumda bulunan GARANTİ ve TFKB, bankacılık hizmetleri ve ilgili ürün pazarı olarak belirlenen çok markalı kredi kartları ihracı ve üye işyeri edinme pazarında faaliyet yürütmektedir. 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nde (2002/2 sayılı Tebliğ), rakip teşebbüsler arasında yapılan dikey anlaşmaların, söz konusu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamayacağı belirtilmektedir. Bu nedenle, başvuru konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

H.5.2.2. Sözleşme'nin Bireysel Muafiyet Açısından Değerlendirilmesi

- (28) Bildirime konu Sözleşme'nin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti sınırlayan bir anlaşma olduğu ve grup muafiyetinden de yararlanamayacağı tespitinin ardından, söz konusu Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde düzenlenen bireysel muafiyet şartlarını taşıyıp taşımadığının ortaya konması gerekmektedir.

H.5.2.2.1. Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

- (29) Bireysel muafiyet değerlendirmesinde ele alınan şartlardan ilki, malların üretim veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmelerin sağlanmasıdır. Etkinlik kazanımı olarak ifade edilen dağıtım veya üretim gibi alanlarda ekonomik ya da teknik gelişme ve kazanımlar, üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, mal arzında devamlılığın sağlanması,

yeni piyasalara girişin kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması gibi çeşitli görünüm arz etmektedir. Bu kapsamda rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın muafiyet korumasından faydalanabilmesi için öncelikle rekabet üzerindeki olumsuz etkisini bertaraf edebilecek düzeyde bir etkinlik kazanımı sunabilmesi gerekmektedir.

- (30) GARANTİ ile TFKB arasında imzalanan Sözleşme ile çok markalı kredi kartlarına yönelik üye işyeri edinme pazarında kapalı ağ olarak faaliyet gösteren Bonus üye işyeri ağı, TFKB'nin kredi kartı kullanıcılarının kullanımına açılmıştır. Bu yolla TFKB, yeni bir yaygın üye işyeri ağı oluşturmaya gerek kalmaksızın Platform Bankaları'nın oluşturduğu mevcut üye işyeri ağına ihraç ettiği kartları kullandırma imkânını devam ettirecektir. TFKB böylelikle yeni üye işyeri anlaşmaları yapmasa dahi mevcut üye işyeri ağından faydalanarak güçlü bir markayla beraber çok markalı kredi kartları piyasasındaki pazar payını artırma imkânını sürdürecektir. Bunun yanı sıra genişleyen üye işyeri ağı sayesinde daha kolay müşteri çekebilecek ve üye işyeri pazarındaki cirosunun yanı sıra kart kullanıcılarından elde ettiği ciroyu da artırabilecektir.
- (31) Diğer yandan, Sözleşme'ye taraf bankaların program kullanımına yönelik söz konusu Sözleşme, dolaylı olarak çok markalı kredi kartları hizmetinin sunulmasında gelişme ve iyileşme sağlanması amacıyla hizmet etmektedir. TFKB altyapı yatırımlarını artırmak yerine Bonus'un mevcut geniş ağından faydalanmakta, yeni POS terminali yatırım, bakım ve onarım maliyeti üstlenmemekte, bu terminallerin yönetimi için gerekli insan kaynağı maliyetine maruz kalmamakta ve mevcut ağa isterse yeni üye işyerleri eklemek suretiyle faaliyet göstermektedir. Bu anlamda Sözleşme ile birlikte bir bakıma TFKB'nin ölçek ekonomisinden faydalanması söz konusu olmaktadır. Sonuç olarak muafiyet incelemesine konu Sözleşme'nin, kart kabul ve üye işyeri edinme hizmetlerinin sunumunda etkinlik kazanımı sağladığı ve bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde zikredilen ilk şartı taşıdığı değerlendirilmektedir.

H.5.2.2.2. Tüketici Yararının Sağlanması

- (32) Etkinlik kazanımına ilişkin bir önceki başlıkta yer verilen değerlendirmelerden sonra incelenmesi gereken ikinci konu, söz konusu etkinlik kazanımlarının tüketici faydasına sunulup sunulmadığı meselesidir. Zira salt teşebbüslerin yararına gerçekleşip tüketicinin istifadesine sunulmayan ve anlaşmanın rekabeti sınırlayıcı etkilerini tüketiciler nezdinde gideremeyen etkinlik kazanımları, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet korumasından faydalanamamaktadır.
- (33) Bu çerçevede öncelikle, TFKB müşterilerinin durumunda meydana gelebilecek olası değişiklikler değerlendirilmiştir. İncelemeye konu Sözleşme vasıtasıyla kredi kartları pazarında, TFKB kredi kartı hamillerinin çok markalı kredi kartı hizmetinin sağladığı avantajlardan yararlanması yoluyla tüketicilerin güvenli hizmet almaları ve yaygın bir üye işyeri ağına sahip olan Bonus'un sağladığı ödül/puan uygulamasından faydalanmaları sürdürülmüş olmaktadır. Bu açıdan, TFKB müşterilerinin Türkiye'nin en yaygın üye işyeri ağlarından birine dâhil olarak alışveriş yapma imkânına sahip olmaları tüketici yararı açısından dikkate değer bir husustur.
- (34) Bunun yanı sıra, TFKB müşterileri için ürün çeşitliliği artırılmakta, ürüne daha kolay ulaşılma imkânı devam ettirilmiştir. Ayrıca TFKB, bu sözleşme ile sağladığı yatırım, maliyet, fiyat, insan kaynağı avantajlarını daha iyi hizmet sunabilmek için diğer hizmetlere ayırabilecek ve kart hamilleri bundan etkin hizmet almak ve bu hizmeti, düşen maliyetler sayesinde ucuza almak imkânına sahip olabilecektir. Böylelikle, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan ikinci şartın da yerine getirilmiş olacağı değerlendirilmektedir.

H.5.2.2.3. İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

- (35) Bildirime konu Sözleşme ile taraflara, Bonus programının bütünlüğünün ve Bonus markası ile verilen hizmetin standardının korunması amacıyla getirilmiş olan, tarafların kendi programlarına üye olan program üyeleri, kart hamilleri ve kart uygulamaları hariç olmak üzere kredi kartı ve üye işyeri pazarlamasına ilişkin herhangi bir sınırlama getirilmemektedir. Aşağıdaki tabloda tarafların kredi kartı ciroları ve üye işyeri ciroları bazındaki pazar paylarına yer verilmektedir.

Tablo 1: Tarafların Kredi Kartı Ciroları ve Üye İşyeri Ciroları Bazındaki Pazar Payları

		Kredi Kartı				Üye İşyeri ve ATM			
		2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
GARANTİ	Toplam Ciro (Milyon TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Pazar Payı (%)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TFKB	Toplam Ciro (Milyon TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Pazar Payı (%)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....) ²	(.....) ²	(.....) ³

Kaynak: Teşebbüslerden elde edilen bilgiler

- (36) Tablo incelendiğinde GARANTİ ve TFKB'nin toplam pazar paylarının kredi kartı cirosu bakımından yaklaşık (.....), üye işyeri ve ATM cirosu bakımından ise (.....) civarında olduğu ve TFKB'nin pazar payının görece düşük olduğu görülmektedir. Tarafların son üç yıldaki kredi kartı ve üye işyeri-ATM ciroları bazındaki pazar payları incelendiğinde çok büyük bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Bu açıdan pazar paylarındaki değişikliklerin, ilgili piyasanın önemli bir bölümündeki rekabeti olumsuz etkilemesi beklenmemektedir.
- (37) Ayrıca, ilgili pazarda benzer anlaşmalar 2002 yılından beri yapılmakta olup, hâlihazırda ilgili pazardaki rekabet, irili ufaklı bankaların birbirleriyle olan rekabetlerinden çıkıp, pazarda öne çıkan World, Bonus, Axess, Maximum gibi kart sistemleri arasındaki rekabete dönüşme sürecini tamamlamaktadır. Küçük ölçekli bankalar ise bu tür anlaşmalar sayesinde bu sürece dâhil olma imkânına kavuşmaktadır. Bununla beraber, küçük ölçekli bankaların benzer anlaşmalarla, birden çok markalı kartı aynı anda çıkarabildikleri de görülmektedir. Bu nedenle, bildirim konu anlaşma sonucunda ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmayacağı ve bireysel muafiyetin üçüncü koşulunun da sağlandığı değerlendirilmektedir.

H.5.2.2.4. Rekabetin Zorunlu Olandan Fazla Kısıtlanmaması

- (38) Muafiyetin tanınması için zorunlu olan son şart, incelemeye konu sözleşme hükümleriyle ilgili pazarda rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanmamasıdır. Bildirim Formunda, Sözleşme'nin amacının, teşebbüslerin üye işyeri ve kart kullanıcı sayılarını artırmak ve bu yolla rakiplerle daha etkin rekabet edebilmek olduğu belirtilmektedir. Ayrıca bildirimde, Sözleşme'de yer alan uygulama esasları, hizmet standartları, iletişim ve marka standartlarına ilişkin hükümlerin GARANTİ'nin marka imajının korunması amacıyla kaleme alındığı ifade edilmektedir. Bu çerçevede, söz konusu hükümlerde yer alan kısıtlamalar ortaya çıkan yararlar kıyaslandığında, Sözleşme'nin rekabeti zorunlu olandan fazla kısıtlamadığı ve bireysel muafiyetin son koşulunun da sağlandığı değerlendirilmektedir.
- (39) Yapılan değerlendirmeler ışığında, GARANTİ ile TFKB arasında imzalanan Sözleşme'nin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu, 2002/2 sayılı Tebliğ

² 2016 ve 2017 yılına ait ATM ciro bilgilerine ilişkin veriler BKM tarafından paylaşılmadığı için pazar payı hesaplamasına dâhil edilmemiştir.

³ 2016 ve 2017 yılına ait ATM ciro bilgilerine ilişkin veriler BKM tarafından paylaşılmadığı için pazar payı hesaplamasına dâhil edilmemiştir.

kapsamında grup muafiyetinden yararlanamadığı, ancak mevcut durumda 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki şartları taşıması nedeniyle bireysel muafiyetten yararlanabileceği sonucuna ulaşılmaktadır.

H.5.3. Şikâyet Başvurusunun Değerlendirilmesi

- (40) Dosya kapsamda incelenmesi gereken bir husus 09.01.2017 tarih ve 186 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden şikâyet başvurusudur. Söz konusu başvuruda, Bonus Kredi Kartı Programı Sözleşmelerinde yer alan bazı hükümlerin üye işyerlerinin Bonus programı ortağı bankalar arasında geçişi kısıtladığı iddia edilmektedir.
- (41) GARANTİ ile TFKB arasından imzalanan Sözleşme'nin 5.1.2. maddesi şu şekildedir:
- “(.....).”
- (42) Bu hüküm çerçevesinde taraflar, hâlihazırda Bonus kredi kartı açında yer alan bir üye işyerinin kendi bankalarından hizmet alması için görüşemeyecek ve herhangi bir nedenle üyeliği sona ermiş işyerleri ile tekrar sözleşme imzalanabilmesi için (.....) aylık sürenin beklenmesi gerekecektir. Benzer hükümlerin GARANTİ ile diğer platform üyesi bankalar arasında imzalanmış sözleşmelerde de yer aldığı görülmektedir. Ancak web üyeliği herhangi bir nedenle sona eren üye işyerleri ile başka bir platform üyesi arasında sözleşme yapılabilmesi için beklenmesi gereken süre, TFKB açısından (.....) ay olmakla birlikte, bankadan bankaya farklılık göstermektedir. ABANK ile yapılan sözleşmede bu süre (.....) ay, ICBC ile yapılan sözleşmede (.....) ay, ŞEKERBANK, FİBABANK ve İNGBANK ile yapılan sözleşmede (.....) ay, BURGAN ile yapılan sözleşmede (.....) ay, DENİZBANK ve TEB ile yapılan sözleşmede (.....) aydır.
- (43) GARANTİ tarafından yapılan açıklamada, bu sürelerin bankaların sisteme girişini ya da üye işyerlerinin bankalarla çalışmasını engellemeye yönelik olmadığı, marka ve programın korunmasına yönelik olduğu ifade edilmiş, platform bankalarının platforma dâhil olmasından sonra üye işyeri edinme sayısında artış yaşandığı belirtilmiştir. Bu kapsamda sözleşmelerde yer verilen bu kısıtlamanın platform ortaklarını marka içinde rekabet etmekten ziyade çok markalı kredi kartları pazarında rekabete yönlendirmeyi hedef aldığı anlaşılmaktadır. Diğer taraftan geçiş sürelerinin bankalar arasında farklılık göstermesi, bankaların pazarlık gücüne göre süreyi belirleyebildiklerine işaret etmektedir.
- (44) Bu çerçevede, sözleşmenin diğer hükümleriyle birlikte ele alındığında, şikâyet konusu kısıtlamanın Bonus Kredi Kartı Programı Sözleşmelerinde yer alan diğer kısıtlamalarla birlikte düşünülerek marka içi rekabeti düzenlediği ve BONUS markasının imajı ve bütünlüğüne yönelik olduğu, bu nedenle yukarıda yer verilen bireysel muafiyet değerlendirmesi kapsamında olduğu kanaatine ulaşılmaktadır. Dolayısıyla ilgili şikâyet hakkında başkaca işlem yapılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmıştır.

I. SONUÇ

(45) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş. arasında imzalanan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi'ne, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olması nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
- Söz konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağına,
- Bununla birlikte bildirim konu Sözleşme'ye, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulların tümünü sağladığından, bireysel muafiyet tanınmasına,
- Bu kapsamda, Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmelerinde yer alan bazı hükümlerin, üye işyerlerinin Bonus programı ortağı bankalar arasında geçişi kısıtladığı iddiasını içeren, 09.01.2017 tarih ve 186 sayılı başvuru hakkında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına,

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.